

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere.

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

4. juli 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings grundnotat vedrørende forslag til Rådets afgørelse om forhandling af Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratom) tiltrædelse af en international rammeaftale indgået af medlemmerne i det internationale Generation IV-forum på området nuklear forskning.

P. B. Orskov

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

Forslag til Rådets afgørelse om forhandling af Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratom) tiltrædelse af en international rammeaftale indgået af medlemmerne i det internationale Generation IV-forum på området nuklear forskning

KOM(2005) 222 endelig

1. Baggrund

"Generation IV" initiativet vedr. fissionsforskning blev iværksat af USA's energiministerium (Department of Energy) i 2000 og hurtigt udvidet til et internationalt samarbejde gennem dannelse af Generation IV International Forum (GIF) med deltagelse af 10 lande: Argentina, Brasilien, Canada, Frankrig, Japan, Schweiz, Sydafrika, Sydkorea, UK og USA. Disse lande har derfor underskrevet GIF charteret. Den 4. november 2002 besluttede Kommissionen, at Euratom skulle tiltræde dette charter, som er en politisk aftale uden finansielle konsekvenser. Tiltrædelsen skete den 30. juli 2003.

De aktiviteter inden for fissionsforskning, der planlægges gennemført i medfør af Charteret, er beskrevet i den såkaldte "teknologikøreplan". Ifølge den skal der udvikles nye konkurrencedygtige reaktortyper, som kan være i drift fra omkring 2030, med vægt på nuklear sikkerhed, behandling af radioaktivt affald, ikke-spredningsspørgsmål og offentlighedens opfattelse af nuklearenergi. Det er vedtaget at studere 6 nye reaktortyper, som i forhold til dagens reaktorer har højere driftstemperaturer og derfor højere virkningsgrad og mindsket affaldsproduktion. Der satses også på nye typer brændsel med højere varmekapacitet. Ud over el-produktion overvejes produktion af brint, som højtemperatur reaktorer kan være velegnede til.

Gennemførelsen af forskningsaktiviteterne forudsætter imidlertid, at der fastlægges nogle retlige rammer. Det har ført til en rammeaftale, som Frankrig og Storbritannien har underskrevet. Rådet anmodes med dette forslag om at bemyndige EU-Kommissionen til at forhandle Euratom's tiltrædelse af rammeaftalen. Tiltrædelsen af rammeaftalen skal godkendes af Rådet, da den tilvejebringer en klar definition af vilkårene for et konkret GIF-forsknings samarbejde.

Med rammeaftalen får man indskrevet bestemmelserne i GIF-charteret, hvilket gør det til et retligt bindende dokument. Kommissionen anser rammeaftalen for at

30. juni 2005

**Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vt@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 42983

Dok-id 366869

Center for Analyse og Politik

Lone Heyde

Telefon 3392 9713

Telefax 3311 3620

E-post lhe@vtu.dk

være acceptabel for Fællesskabet og har derfor besluttet at forelægge den for Rådet i overensstemmelse med *Euratom-traktatens artikel 101, stk. 2*, ifølge hvilken forhandlingerne om aftaler eller overenskomster føres af Kommissionen i overensstemmelse med Rådets direktiver; de indgås af Kommissionen med Rådets godkendelse, der gives med kvalificeret flertal.

2. Forslagets indhold

Målet med rammeaftalen er at fastlægge betingelserne for et internationalt samarbejde, som skal fremme realiseringen af GIF's mål og visioner: Udvikling af koncepter for ét eller flere generation IV-systemer, som kan licenseres, bygges og drives på en sådan måde, at de udgør en konkurrencedygtig og pålidelig energikilde for det land eller de lande, hvor de indføres, samtidig med at problemstillinger vedrørende nuklear sikkerhed, radioaktivt affald, spredning af nukleart materiale og offentlighedens opfattelse af nuklearenergi løses på tilfredsstillende vis.

Samarbejdet under rammeaftalen tjener kun fredelige formål og foregår i overensstemmelse med målsætningerne om ikke-spredning af nukleart materiale og parternes internationale forpligtelser i denne forbindelse. Samarbejdet grundes på lighed, fælles fordel og gensidighed.

EURATOM's deltagelse i GIF skal koordineres af det Fælles Forskningscenter. Kommissionen fremhæver, at EU-deltagelsen i GIF-projekter skal være i overensstemmelse med Rådets beslutninger og afgørelser om Euratom-rammeprogrammet og at deltagelsen skal holdes inden for rammerne af Euratom rammeprogrammet. Herudover muliggør EURATOM's medlemskab af GIF, at hvert enkelt EU-land, som måtte ønske det, (eller dets offentlige eller private forskningsorganisationer og virksomheder) kan deltage i GIF-projekter.

EURATOM rammeprogrammet (såvel det sjette som forslaget til det syvende) omfatter behandling af radioaktivt affald, strålingsbeskyttelse og andre emner, herunder sikkerhed ved eksisterende reaktoranlæg og faciliteter knyttet til brændselskredsløbet, samt vurdering af potentiale og sikkerhedsaspekter ved fremtidige reaktorsystemer.

Rammeaftalen indeholder ikke nogen obligatoriske bestemmelser vedrørende finansielle arrangementer eller særlige budgetallokeringer mellem parterne.

3. Andre landes holdning

Forslaget blev præsenteret i Forskningsgruppen den 25. maj og behandlet i gruppen den 13. juni 2005. Et par af landene, herunder Danmark, lægger vægt på, at beslutning om Euratom-deltagelse i GIF ikke bør præjudicere beslutningen om det 7. Euratom-rammeprogram. Et flertal af lande synes at støtte forslaget.

4. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets skal ikke udtale sig i sagen.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

5. Høring i Danmark

Forslaget har været behandlet af Rådgivningsgruppen vedr. fissionsforskning.

Gruppen peger på, at udvikling af nye og mere sikre fissionsreaktorer er af stor betydning for forbedring af sikkerheden i en situation, hvor en række europæiske lande fortsat må forventes at basere en væsentlig del af deres energiforsyning på kernekraftværker. Blandt andet vil levering af mere sikre reaktorer (fission) kunne betyde en væsentlig forbedring af situationen i visse østeuropæiske lande. Som følge heraf vil denne udviklingsindsats formentlig være egnet til industriel udnyttelse, og den bør derfor kunne overlades til industrien.

Gruppen mener, at Danmark bør forholde sig neutralt til forslaget.

6. Foreløbig dansk holdning

Danmark har en skeptisk holdning til planer om investeringer i nye reaktortyper inden for fissionsteknologi. Ressourcerne til fission bør koncentreres om sikkerhed ved eksisterende reaktorer og affaldshåndtering samt strålingsbeskyttelse.

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling

Danmark har noteret sig, at Kommissionen har planlagt, at udgifterne til GIF primært skal afholdes af det kommende budget for 7. rammeprogram.

Danmark finder derfor, at forhandlinger om EU's/EURATOMs tilslutning til rammeaftalen om GIF bør udskydes, indtil der er truffet beslutning om de samlede budgetter for 7. rammeprogram.

7. Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil ikke have direkte statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

8. Nærhed

Kommissionen har ikke redegjort for princippet for nærhed.

Danmark finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

9. Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt i udvalget.